

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ РОБОТІ У СИСТЕМІ «ЛЮДИНА-КОМП'ЮТЕР»

Остапенко Ю.О.

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»

Вступ. Сучасні тенденції розвитку суспільства полягають у широкому впровадженні в усі сфери життя сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій, масовому підключенні до всесвітньої мережі Інтернет, використанні інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Трудова діяльність користувачів комп'ютерів суттєво впливає на їх психофізіологічні можливості, характеризується значними статичними навантаженнями, недостатньою руховою активністю, напруженнями сенсорного апарату, вищих нервових центрів, які забезпечують функції уваги, мислення, регуляції рухів. Відбувається значне інформаційне навантаження.

Мета дослідження полягає у вивченні фізіологічних наслідків під час роботи з комп'ютером, визначенні напрямків розробки системи ППФП.

Методи дослідження та організація дослідження: аналіз, систематизація та узагальнення даних наукової, науково-методичної літератури, анкетування й опитування провідних економістів.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження проведені на базі Української академії банківської справи НБУ. В анкетному дослідженні взяли участь 500 провідних спеціалістів – працівників Національного банку України всіх обласних регіональних відділень віком від 24 до 43 років, які навчалися на курсах у регіональному центрі підвищення кваліфікації працівників Національного банку України. Стаж роботи

респондентів за спеціальністю від 2 до 22 років, з них 392 особи жіночої статі, 108 чоловічої.

Згідно з проведеним дослідженням було встановлено, що робочий день у працівників НБУ триває 8-9 год., характеризується підвищеним напруженням зору: у 100 % опитаних – тривалою багатогодинною працею в одноманітному напруженому сидячому положенні; у 100 % опитаних – малою руховою активністю, що спричиняє велике навантаження на тулуб. Звідси 87,5 % опитаних відчувають втому у хребті, значні локальні динамічні навантаження припадають на кисті рук, 25 % опитаних це поєднують зі статичним напруженням м'язів передпліччя і плеча.

Реалізація трудової діяльності фахівця банківської справи можлива лише при достатньому рівні розвитку таких професійно важливих якостей, як: довгострокова числова і логічна пам'ять, сила і рухливість нервових процесів, сталість, концентрація і обсяг уваги, точність рухів рук і пальців, координація рухів рук і очей.

Значний інтерес викликають дані про зміни при гіподинамії та гіпокінезії функцій нервової та ендокринної систем, обміну речовин. Доведено, що в цих умовах спостерігається підвищена втома, послаблення пам'яті, збільшення кількості помилок, порушення сну.

Висновки. Незважаючи на значні технічні досягнення, ефективність автоматизованих комп'ютеризованих систем залежить від психофізіологічних можливостей людини, її психічного та емоційного стану. Це є і буде перешкодою для високого рівня функціонування системи «людина-комп'ютер».

Проведені дослідження підтверджують актуальність розробки програми ППФП для студентів вузів економічного профілю, які працюють у системі «людина-комп'ютер». Основним завданням професійно-прикладної фізичної підготовки при цьому є формування фізичних, фізіологічних і психічних якостей, котрі сприяють досягненню і підтримці достатньої готовності до успішної професійної діяльності.

Остапенко, Ю.О. Особливості професійної діяльності при роботі у системі "людина-комп'ютер" [Текст] / Ю.О. Остапенко // Актуальні проблеми фізичного виховання, реабілітації, спорту та туризму: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (13-14 жовтня 2011 року). - Запоріжжя : КПУ, 2011. - С. 117-118.